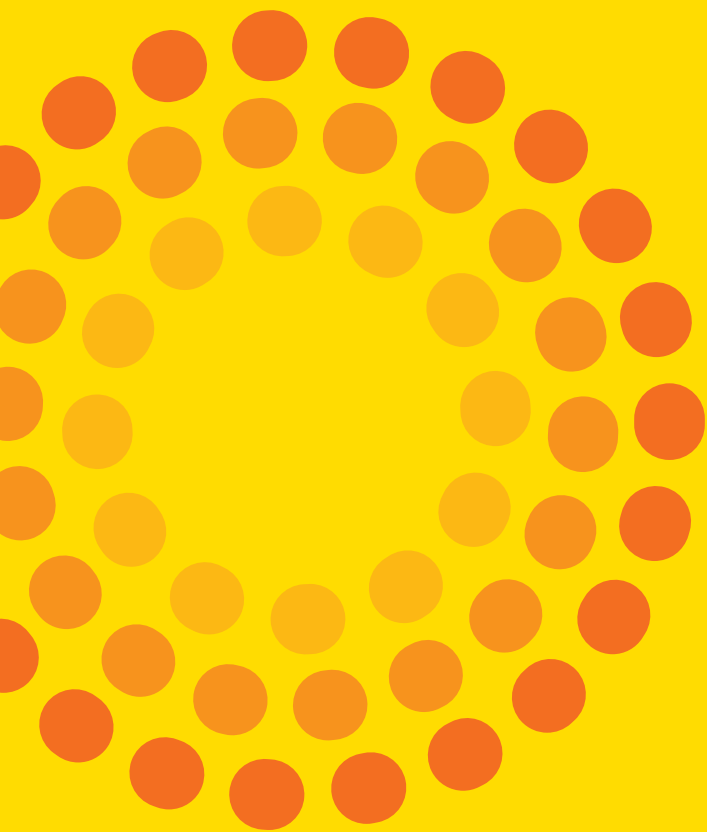

24 dagar till ett nytt liv

Samtalsguide

I en tid när samhällsdiskussionen lätt blir polariserad och högljudd känns det extra viktigt med demokratiska samtal. Den här samtalsguiden syftar till att skapa diskussioner om sånt som berör alla som växer och utvecklas. Det handlar om uppbrott och om utmaningar.

Inledning

Om samtalsguiden

24 dagar till ett nytt liv är en bok om resan mellan barn och vuxen, från en punkt till en annan. Det handlar om uppbrott. Om att vara tonåring. Om moral, religion, demokrati, familj, normer, oro och om längtan efter en trygg tillvaro. Samtalsguiden till boken har tagits fram av ungdomar som bott i Sverige i hela sitt liv och av unga som flytt. I medmänskliga samtal har de läst kapitel efter kapitel och sett likheter och skillnader, funderat över livet här och över storpolitiska spel som får konsekvenser för enskilda, men också för vardagslivet – det som berör oss alla här och nu. Det är som ett datorspel, säger en av killarna i boken. Man måste upp en nivå hela tiden. Ta varje utmaning. Allt står på spel, men det finns ingen väg tillbaka.

- Alla borde sitta i sådana här samtal med varandra, säger en av tjejerna i gruppen. Vi lär oss så mycket om varför någon flyr och vad som egentligen ligger bakom
- Att läsa högt och att verkligen ha tid att berätta och diskutera på riktigt är så värdefullt, säger en av killarna.

Materialet vänder sig till skolor och samtalsgrupper/cirklar som vill resonera och argumentera kring moraliska frågeställningar och värderingar och det lämpar sig för både högstadiets och gymnasieskolans/folkhögskolans eller språkintröduktionens undervisning i religion, svenska och samhällsvetenskap.

Om boken

Aboozar och hans fyra vänner kan inte stanna i Iran. De och deras familjer har levt som flyktingar från Afghanistan länge och som tonårsskille blir det allt farligare att stanna. Risken är att man rekryteras till styrkorna som kämpar mot IS i Syrien eller att man blir tagen av polisen och deporterad till Afghanistan – ett land som under 30 års tid varit belägrat av talibaner och nu också IS. I Iran finns ingen framtid, inget hopp. Trots riskerna ger de sig av. De vet inte vart, men just nu går flyktvägarna till Europa och de följer med i dem – bort från en tillvaro i Iran där de inte har några rättigheter.

Samtalsguide

– 24 dagar till ett nytt liv av Aboozar Nazari

Samtalsregler

Vid diskussioner kan det vara bra att ha vissa regler för att alla ska känna sig bekväma med situationen och för att alla ska få komma till tals och också engageras i samtalet. Man kan bestämma egna eller använda de här:

- Värm gärna upp samtalen med samtalskort eller en presentationsrunda.
- För att alla ska få prata till punkt utan att bli avbrutna kan det vara bra att ha ett föremål/en stafettpinne som får gå runt. Den som håller i den får inte bli avbruten – såvida personen inte frågar efter andras åsikter.
- Alla får prata till punkt
- Alla får chansen att prata lika mycket
- Alla har rätt att provprata – man kan pröva en tanke som man får prova på andra och man har rätt att byta åsikt när man har tänkt klart
- Den som vill har rätt att vara tyst (man ska naturligtvis delta, men behöver inte svara på alla frågor)
- Avsluta genom att alla får berätta hur de har upplevt samtalet och vad de tar med sig från det.

Samtalsfrågor

Kapitel 1: Uppbrottet

1. Vad kan du identifiera dig med i texten? Känner du igen dig?
2. När är man vuxen?
3. Vilket ansvar har man för sin familj?
4. Var i kapitlet förstår du allvaret i berättelsen och vad händer där?
5. Vad betyder ordet uppbrott för dig?

Arbeta vidare med text och berättande – tänk och skriv:

1. Berätta om en plats som får dig att må bra.
2. Beskriv platsen du bodde på när du var liten.
3. Skriv en berättelse ur någon av de andra familjemedlemmarnas perspektiv.
4. Hur säger man hejdå till någon som man kanske aldrig mer får träffa?
5. Om du var tvungen att fly – vilka saker skulle du sakna från hemlandet?

Ta reda på mer fakta:

- Hur många har flytt från Afghanistan till andra länder sedan kalla kriget?
- Varför flyr människor från Afghanistan?
- Vart flyr de?
- Varför flyr afghanska medborgare från Iran?
- Hur många flyktingar finns det i världen?

Kapitel 2: På väg

1. Det här med att gråta: Finns det en särskild norm för tjejer och killar och hur ser den ut?
2. Kan barnarbete vara bra?
3. Vad betyder det att klara sig själv?

Arbeta vidare med text och berättande – intervju:

Intervjua någon om valfritt ämne ovan. Skriv minst fem frågor och ställ följdfrågor.

Visste du att...

... man i Sverige kan ringa jourhavande präst på telefonnummer 112 om man behöver?

Ordlista

Moharram: sorgehögtid för shiamuslimer

Toman: iransk valuta

Inshallah: "Om Gud vill" på arabiska

Kapitel 3: Teheran

1. Vad kan religion betyda i en krissituation?
2. Skulle du våga lita på en främling?
3. Ungdomarna går från att ha mat och trygghet till osäkerhet.
 - a) Hur hanterar de den situationen?
 - b) Hur hade du hanterat den?
 - c) Varför väljer de att göra det här?
 - d) Vet de var de ska ta vägen och vad som ska hända?
4. I Iran tvingas de pruta på priser för att inte bli lurade. Varför? Kan man pruta i Sverige?

Arbeta vidare med text och berättande – faktatext:

1. Vilka länder flyr människor från idag?
2. När har människor tvingats fly från Sverige?
3. Vad är FN:s flyktingkonvention?

Kapitel 4: Smugglarnas väg

1. Hur kan man definiera "ett bra liv"?
2. Aboozar skriver om "tusen hoppfulla önskningar" – vilka önskningar har du?
3. Om man inte har papper på medborgarskap – hur påverkar det ens identitet?
4. Vilka problem kan uppstå om man inte är medborgare i ett land?
5. Varför skjuter gränsvakterna?
6. Är en smugglare god eller ond?
7. Är de som jobbar för smugglare goda eller onda?
8. Om man hjälper någon – ibland mot lagen, men utan att ta emot pengar kallas det ibland för civilkurage. Vad betyder det ordet?

Arbeta vidare med text och berättande – gestalta:

1. Ett par grälar om huruvida de ska åka eller inte – vad är det de grälar om och vem ska bestämma? Vem tar hand om vem? Hur fortsätter den här berättelsen, tror du?
2. Skriv om en händelse där de moraliska gränserna töjs av olika skäl.

Ta reda på mer fakta:

- Vilka är hazarerna?
- Vilka fler minoriteter finns det i världen?
- Varför är de ofta utsatta?

Kapitel 5: Över bergen mot gränsen

1. Vad händer i ett land där man inte kan lita på rättssystemet och polisen?
2. Vad skulle kunna få dig att ge dig av från allt?
3. Vad kan få en att fortsätta kämpa om man stöter på motgångar i livet?
4. Om man är en stor grupp – ska man gå tillsammans eller ska var och en ta ansvar för sig själv? Motivera.
5. På vilket sätt skildras omtänksamhet i det här kapitlet?
6. Vilket ansvar har man för främlingar?
7. Hur mycket ska man ställa upp för sina vänner?

Arbeta vidare med text och berättande – krönika

Fundera över hur man kan hantera olika motgångar i livet och skriv en krönika om det.

Kapitel 6: Turkiet

1. "Vi föds för att övervinna våra problem och om det inte finns problem blir livet tråkigt", skriver Aboozar. Vad tänker du om det?
2. Hur ser du på liknelsen med datorspelet och livet?
3. En dröm som är stor för en kan vara liten för den som redan lever det livet. Hur tänker du om det?
4. Kan man bli olycklig av att ha det för bra?
5. Att respektera varandra som de människor vi är diskuteras i detta kapitel. Hur tänker du om kvinnorna på bänken?
6. Varför blir en av killarna så glad över att kunna titta på YouTube?

Arbeta vidare med text och berättande

– personlig betraktelse

Skriv en personlig berättelse om någon av ovanstående punkter

Kapitel 7: Kusten mellan Turkiet och Grekland

1. Smugglarna är beredda att ta stora risker med flyktingars liv. Vad gör vissa benägna att riskera andra människors liv för att själva tjäna pengar?
2. ”Vi är en generation som kämpar för att leva och vi kämpar mot döden istället för att vara i skolan”, skriver Aboozar. Vad betyder den meningen?
3. Aboozar berättar om hur hans mamma alltid tagit hand om honom. Många unga människor behöver klara sig själva för att deras föräldrar av olika anledning inte kan hjälpa till. Vad behöver unga människor som inte har föräldrarnas stöd?
4. Vilka risker kan man vara beredd att ta för att få en bra framtid?

Arbeta vidare med text och berättande – artikel:

Välj ett av ämnena och skriv en artikel.

Kapitel 8: Resan över havet mot Grekland

1. Aboozar skriver att det är svårt att förstå innan man själv är i samma situation. Håller du med?
2. Ett barn har dött. En båt har sjunkit. Hur kan man hantera sådana händelser?

Arbeta vidare med text och berättande

– när något händer i livet:

Skriv om en händelse som har förändrat dig eller någon i din närhet.

Kapitel 9: Athen

1. Killarna försöker hitta sätt att nå sina familjer och komma vidare. Hur hanterar de stressen?
2. Hur hanterar du stress?

Arbeta vidare med text och berättande – råd:

Skriv några råd om hur man kan hantera stress

Kapitel 10: Vidare mot Makedonien/Slovenien

1. På resan funderar ungdomarna över sina drömmar. Vilka är de?
2. Vad drömmer du om i framtiden?
3. Varför får afghaner inte arbeta med akademiska yrken i Iran?
4. Hur kommer det sig att de håller sams hela resan?
5. Vad betyder vänskapen här?
6. Hur är en bra vän?

Arbeta vidare med text och berättande – poesi:

Skriv stödord om uppbrott, liv, drömmar eller vänskap – antingen tillsammans eller enskilt. Kan det bli en dikt?

Kapitel 11: På gränsen mellan Österrike och Tyskland

1. Ibland blir man tröttare av att vänta än av att arbeta hårt, skriver Aboozar. Vad betyder det?

Arbeta vidare med text och berättande – resonerande text:

Är det viktigt att man som ung person kan påverka sitt liv? På vilket sätt är det viktigt för dig? Skriv en resonerande text om hur du vill kunna bestämma över ditt liv, vad som eventuellt hindrar dig eller vad som ger dig möjligheter.

Kapitel 12: Tyskland

1. Ungdomarna vet inget om länderna de kommer till. Vad är det som avgör var de ska stanna?
2. Aboozar erkänner att han har begått ett misstag och kommer också att tänka på när han smygrökte. Är det bra eller dåligt att erkänna sina misstag och fel man gör?
3. Hur ska en förälder bemöta en tonåring/ung vuxen som gör fel?
4. Vad är det som gör att killarna väljer Sverige? Verkar beslutet genomtänkt?
5. Hur ser deras trygghet ut just nu?
6. När ungdomarna ser fulla människor blir de rädda. Varför?
7. Karim säger att han lever i "förskingringen". Vad betyder ordet i det här sammanhanget?
8. Kan man bli världsmedborgare eller behöver man identifiera sig med ett särskilt land?

Arbeta vidare med text och berättande – dagbok:

Att vara på väg från en punkt till en annan i livet kan vara svårt. Vad är det jobbigast med växandet? Vad är det som gör att man utvecklas och kommer vidare i livet?

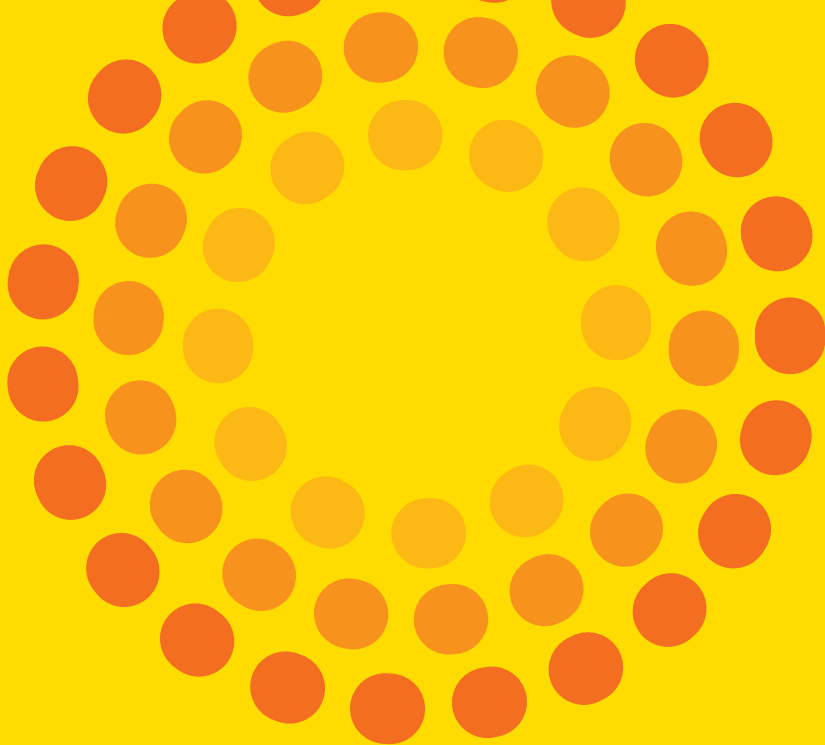
Skriv en dagbokstext. Dela med dig av det du vill. Texten kan vara skönlitterär eller handla om dig.

Kapitel 13: Till Hamburg mot Sverige

1. "När vi dör är det bara vår godhet som finns kvar i världen", sa Aboozars pappa. Hur tänker du om det uttrycket?
2. Hur är det att vara framme vid resans slut? Vad händer?
3. Är det ett lyckligt eller sorgligt slut?

Arbeta vidare med text och berättande – recensera!

Vad tar du med dig från den här boken? Vad känner du igen dig i? Vad känner du inte igen? Prata tillsammans eller skriv en bokrecension.

Bakom projektet med samtalsguiden står musik-och kulturprojektet Songlines, Studieförbundet Bilda och Vombat förlag.

Redaktör: Helena Isaksson Baeck

Medskapare: Ida Olsson, Said Baqer Mosavi, Annie Olsson, Aboozar Naseri, Kajsa Wenebo, Eva Danielsson, Elias Foghagen, Abbas Ghambari

Vill du prata med andra om 24 dagar till ett nytt liv?

Starta en studiecirkel med några du känner eller hitta nya människor att dela tankar med.

Kontakta Eva Danielsson, eva.danielsson@bildanu.se så får du hjälp med böcker, material och tips på hur ni kan göra.

Vill du uttrycka dig med musik, kultur eller göra en fest?

Är du mellan 13 och 25 och vill lära ut eller lära dig något eller starta ett projekt av något slag – välkommen till oss! Vi har mötesplatser med gofika, vi gör fester, konserter och skapar grupper för körer, orkestrar, nybörjargitarr, teater, bokprojekt – eller vad du vill. Hör av dig till info@songlines.se
www.songlines.se

JM Sverige

Kalmar kommun

